

APOŠTOLSKÝ LIST PAPEŽE BENEDIKTA XVI.

PORTA FIDEI

Od října loňského roku do konce listopadu 2013 prožíváme Rok víry, který vyhlásil papež Benedikt XVI. apoštolským listem *Porta fidei*. Hlavním záměrem následujících řádků je přiblížit obsah listu a podnitit k jeho četbě a rozjímání. Text listu je členěn do patnácti paragrafů, proto čísla uvedená v závorkách odkazují na příslušný odstavec zmíněného dokumentu.

Co vedlo papeže k vyhlášení Roku víry, se dočítáme hned na začátku listu. Jestliže je brána k víře (srov. Sk 14,27) stále otevřená, je možné překročit její práh na základě hlášeného Božího slova a přijetí Boží milosti, která přetváří srdce. Lze tedy vykročit na cestu víry, která trvá po celý život (č. 1). Dále papež upozorňuje, že na rozdíl od minulosti v dnešní době už víra není samozřejmým předpokladem života společnosti. Důvodem je krize víry, proto je nutné znovu objevit cestu víry a ukazovat radost a nadšení ze setkání s Kristem (č. 2). Je potřeba přijít znovu na chuť Božímu slovu a chlebu života, neboť víra v Krista je cestou ke spáse (č. 3).

Začátek Roku víry 11. 10. 2012 souvisí s padesátým výročím zahájení II. vatikánského koncilu a dvacátým výročím vydání *Katechismu katolické církve*. Jeho zakončení bude 24. 11. 2013 o slavnosti Ježíše Krista Krále. Rok víry církev neslaví poprvé. Když si křesťané v r. 1967 připomínali výročí mučednické smrti svatých apoštolů Petra a Pavla – tedy nejvyššího svědectví jejich víry, vyhlásil papež Pavel VI. rok víry, neboť vnímal nutnost nového pochopení jejího bohatství (č. 4).

Hlavní papežovou starostí je obnova církve, k níž napomáhá jak správný výklad II. vatikánského koncilu (č. 5), tak svědectví života věřících; Rok víry je pozváním k obrácení se k Pánu, jedinému Spasiteli našeho světa (č. 6). Papež ukazuje velikou moc Kristovy lásky, která naplňuje naše srdce, pobízí nás k hlásání evangelia a přitahuje k sobě lidi všech generací. Úkolem církve je znovu objevit radost z víry a nadšení pro její předávání, což je možné na základě každodenního vnímání Boží lásky. Víra roste, je-li prožívána jako zkušenost přijaté lásky a předávána dál jako zakoušená milost a radost. Přináší pak své plody: posiluje naději a uschopňuje nás k vydávání svědectví, neboť nás činí schopnými odpovědět na Pánovo pozvání (č. 7).

Je potřeba věnovat náležitou pozornost skutečnosti víry a pomoci věřícím, aby pevně přilnuli k evangeliu (č. 8). Dále papež vyjadřuje svoje přání, aby každý věřící zakusil touhu vyznat svou víru. To se projeví při slavení liturgie i ve svědectví života. Každý věřící dostává úkol znovu objevit obsah víry a přemýšlet nad samotným aktem víry. Zároveň papež připomíná dávný zvyk, kdy se žadatelé o křest učili zpaměti vyznání víry, které pak používali při každodenní modlitbě (č. 9).

K samotnému aktu víry papež poznamenává, že je svobodným a úplným odevzdáním se Bohu a že hluboce souvisí s obsahem víry. K aktu víry nás uschopňuje Boží milost, díky které vnímáme hlášené slovo jako slovo Boží, jak to vyplývá např. z Pavlova kázání ve Filipech (Sk 16,14). Víru je nutné vyznávat veřejně (Ř 10,10). Vyznání víry je aktem osobním a zároveň společným,

neboť je nemyslitelné bez společenství církve. Abychom mohli víru vyznat, musíme poznat její obsah, s kterým souhlasíme, protože garantem pravdivosti je sám Bůh. Stopy Božího působení lze rozpoznat i u lidí, kteří se ptají po konečné pravdě svého života i celého světa (č. 10).

Jako cenný nástroj k systematickému poznání obsahu víry uvádí papež *Katechismus katolické církve* (č. 11), zmiňuje Nótu s pastoračními doporučeními ke slavení Roku víry, kterou zpracovala Kongregace pro nauku víry; věnuje se také vztahu mezi vědou a vírou (č. 12).

Papež dále hovoří o návratu k dějinám naší víry a přikládá tomu zásadní význam. Co si pod tím máme představit? V první řadě se jedná o pohled upřený na Krista, neboť od něho naše víra pochází. Pak se zastavuje u života Matky Boží a na jednotlivých událostech ukazuje její poslušnost, víru a důvěru. Věnuje se také apoštolům a společenství prvních křesťanů, aby připomněl, k jakým postojům je vedla víra. Výčet pokračuje zmínkou o mučednících a dalších křesťanech, nevyjímaje ty, kteří žijí v současnosti (č. 13). Někomu možná překvapí, že v listě k vyhlášení Roku víry papež hovoří o lásce. Jsou to samotné biblické texty, které ukazují na jejich úzkou vzájemnou souvislost (č. 14).

V závěru papeži záleží na tom, abychom ve víře nezlenivěli, protože nám umožní 1) nově vnímat Boží díla, 2) vnímat současná znamení času a 3) být živým znamením přítomnosti vzkříšeného Pána. Svět potřebuje svědectví těch, kteří mají srdce i mysl osvětleny Božím slovem a jsou schopni rozdmýšlat v druhých touhu po nekončícím životě. Posílení vztahu s Kristem přinese do našeho života jistotu, s níž – přes různá trápení – můžeme hledět do budoucnosti (č. 15).

Papež se ve svém listě odkazuje na Nótu s pastoračními doporučeními ke slavení Roku víry, připravenou Kongregací pro nauku víry. Cílem návrhů je pomoci jak k osobnímu setkání s Kristem, tak k porozumění obsahu víry. Doporučení jsou členěna na úrovni všeobecné církve (I.), biskupských konferencí (II.), diecézí (III.) a farností (IV.). Rád bych upozornil zvláště na některá doporučení, která nejsou výslovně obsažena v apoštolském listě: poutě do Říma, Svaté země, na mariánská poutní místa (I./2+3), papežovy promluvy (I./7), povědomí o národních světcích (II./5), vztah mezi vírou a uměním (II./6), umožnit mládeži a těm, kdo hledají smysl života, setkání se svědky víry (III./4), kající pobožnosti a častější svátost smíření (III./7), znát apoštolský list *Porta fidei* (IV./1), účastnit se plně liturgie, zvláště eucharistické (IV./2), odpovědnost za předávání víry (IV./5).

Celý papežův list je prostoupen Písmem svatým, vždyť na osmi stranách textu obsahuje více než 50 biblických citací či odkazů. Za obzvlášť přínosná lze označit místa, kde papež věnuje pozornost: obsahu a úkonu víry, ve kterém má nezastupitelnou roli Bůh, člověk i církev (č. 10); lásce Boží a na ni odpovídající lásce lidské v životě z víry (č. 7 + 14) a pohledu na svědky víry z dob dávných i současných (č. 13).

ThLic. Jan Šlégr, SL.D.

